

[Edel Saunte.]

linger eller undladelser såvel i som uden for tinget. Denne bedømmelse er ikke bundet af en straffelov, en forretningsorden eller andet, men er en fri politisk, ja, man kan sige moralsk bedømmelse af, hvad der er sket, en bedømmelse, som det høje ting har både en politisk og moralsk forpligtelse til at udøve. Det kalder man i oppositionspresen for, at folketinget vil optræde som dommer. Ja, det vil vi, og det skal vi efter det parlamentariske system, når det drejer sig om politiske og moralske forhold; og der er jo ikke et eneste parti i denne sal, som ikke ved en eller anden lejlighed har fundet sig beføjet til at opfordre tinget til gennem en dagsorden at tage stilling til en ministers eller en regerings handlemåde, uden at man derfor har fortalt dem, at det ikke er deres parlamentariske ret, og at de burde henvende sig til en rigsret for at få et sådant forhold bedømt.

Hvis man skal tage stilling til spørgsmålet om at rejse tiltale for rigsretten, må man undersøge hvert forhold i forslaget til folketingsbeslutning om rigsretstiltale for sig.

Ifølge punkt 1 vil man have rejst tiltale mod fhv. minister Kjærbøl for en påstået medvirken til, at skibsførerne afgav en erklæring, som var ændret i forhold til en tidligere erklæring.

Som forholdet er beskrevet, må der sigtes til straffelovens § 163 om straf for urigtig skriftlig erklæring. For at dømme herfor må det fastslås, at Kjærbøl måtte være klar over, at erklæring nr. 2 var urigtig i sit indhold, men herom siger dommerudvalget efter at have undersøgt den faktiske besejling fra krigen slutning til 1956:

„Efter de oplysninger, der således foreligger for udvalget om vintersejladsen til Grønland i årene 1945-56, finder udvalget ikke, at der kan rejses begrundede indvendinger mod, at man efter krigen forsøgsvis påbegyndte sejladse også i januar og februar måned, og at man i 1952-53 gik over til en regelmæssig — omend stærkt begrænset — besejling i disse måneder.“

Her henviser dommerudvalget til, at der ikke før kaptajn Møllers udtalelse i marts 1957 fra skibsførernes side over for

skibsinspektørerne var rejst nogen indsigelse mod vintersejladsen, videre til, at samtlige de private rederier, der sejlede på Grønland, nemlig dampskibsselskaberne „Progress“ og „Hetland“, Det Dansk-Franske Dampskibsselskab, Det forenede Dampskibs-Selskab, rederiet Ove Skou, rederiet E. B. Kromann, rederiet Knud Lauritzen og rederiet A. E. Sørensen, på noget tidspunkt havde haft betænkelighed ved at sende deres skibe af sted.

Endelig må vi i denne forbindelse heller ikke glemme, at Handelens ledende folk alle har forklaret, at de personlig anså vintersejladse for forsvarlig med moderne fartøjer. Hvis de ikke gjorde det, måtte man også sige, at det var mere end ejendommeligt, at ingen af de personer med redaktør Palle Brandt i spidsen, der siden 1957 har vidst, at der fandtes to kaptajns-erklæringer, offentligt, gennem et medlem af det høje ting eller i pressen, har rejst dette problem. Hvad er grunden til, at deres betænkeligheder først nu kommer frem? Hvorfor gik ingen af de herrer, da vi fik en ny Grønlandsminister, til denne og fortalte om deres viden, fortalte det, de nu ved, og som de nu fortæller, hvis de virkelig dengang troede, at vintersejladsen var så uforsvarlig, som de gerne nu vil have befolkningen til at tro at de hele tiden har ment?

Vi skal også se på Vedelbetænkningen, som giver udtryk for, at vintersejladsen bør fortsætte, men med bedre underrettings- og redningssystem. Jeg vil i denne forbindelse gerne have lov til at citere udskriften af sø- og handelsrettens forhør om „Hans Hedtoft“s forlis, der findes i betænkningen. Den ender med ordene:

„Skibsinspektøren bemærker hertil, at den ulykke, der ramte Hans Hedtoft, har intet med vintersejladse at gøre, den kunne være indtrådt på en hvilken som helst tid af året.“

Det er nok værd at erindre sig, når nogen synes at ville lægge skylden for „Hans Hedtoft“-forliset på fortsættelsen af vintersejladsen. Jeg må herefter fastslå, at der efter min opfattelse ikke kan domfældes efter § 163.

Den anden bestemmelse, der efter forslagets punkt 1 kan komme i betragtning, er straffelovens § 150. Den foreskriver